

בין אמת לשקר

ניב הדר, אמן טלפתיה דתי, עסוק בתעשיית האשליות

הדר. "הרמתי גבה"

כמעט מדי לילה בשש השנים האחרונות חוזר ניב הדר, קוסם ואמן טלפתיה, מההופעות אל ביתו שבהתיישבות קטנה וירוקה על חוף הים בגושקטיף, מה שנקרא התנחלות. אדם מאמין, דתי, נשוי ואב לארבעה, נוסע ב־2:00 לפנות בוקר בצירים מטוכנים במכוניתו הפרטית, כשהאקדח מונח על המושב לידו, בלב החזית הסוערת ברצועת עזה.

"הוא אדם אמיץ", מספר רב עילם, אמרגנו: "הוא לא היה מסרב אפילו להור" פיע בקסבה של שכם. אמרתי לו שאם הפלסטינים לא ירפקו אותו, הוא עוד יחזיק מעמד".

עלול להירפק מצד"ל שיושב מתוח עם יד על ההדק בעמדות. מעולם לא ביקרתי אותו בביתו, כי אשתי לא מרשה לי לנסוע בכבישים שאפילו זחל"מים של צה"ל חוטפים שם כדור". אבל הדר לא מתעכב על פחד מכדור תועה באמצע הלילה באזור עימות. הוא דווקא חושש ממארב אחר, מכיוון המקובלים, אסטר"ר לוגים, קוראים בקפה, כותבי קמיעות ושאר מיסטיקנים הרואים באמנות שלו פגיעה חמורה בפרנסתם. איך משתלבים דת ומיסטיקה עם חיי משפחה מסודרים, צניעות עם יומרה, יומיום בהתנחלות עם הופעות בעיר הגדולה וחשיפה תקשורתית מול העמימות, שאותה מנסה הדר ליצור כחלק מעבודתו המקצועית?

במופע שלו, "טלפתיה במבט יהודי", מראה הדר כמה קל להאמין במה שאחרי ההפסקה אפשר בקלות לנפץ לרסיסים. הדר: "הפעילות שאני עושה לא מקובלת על המקובלים, על קוראים בקלפים, הילדים ומרפאים אלטרנטיביים באנגליות. קיבלתי בעבר אימונים על חיי ותביעות משפטיות. מי שמציע לשים עצם של סוס מתחת

לכרית לריפוי טועה ומטעה. גם לי יש שליטה בכוחות על טבעיים, ואני מנסה לגעת בהבדל הרק שבין אמת לשקר".

– אתה לא חושש שיחשבו שגם המופע שלך הוא אחיזת עיניים?

"אני נותן לקהל כלים להבחין בין אמת לשקר. יש רבים שאינם כוחות וטוענים נגד העל טבעי. אז מה, למה שיאמינו להם במופע אני לוקח בנאדם מהקהל שמתלונן על כאבי צוואר, מעמיד אותו על הבמה, מעביר את ידיו על הצוואר שלו והוא מספר לקהל שהוא בנאדם חדש. בסופו של דבר אני מסביר שהוא הרגיש הקלה בשל אוטוסוגסטיה ודמיון מודרך. דרך שורה של הדגמות שאני עושה, הקהל מתחיל להבחין מי שרלטן ומי לא".

– איך התחלת?

"תמיד התעסקתי בדברים האלה, הייתי מין ילד פלא כזה. יום אחד ראיתי שכנה שלנו, בירושלים, הולכת ברחוב, ופתאום היא התחילה להקיא. שאלתי אותה מה קרה, והיא סיפרה לי שמקובל אחר, ידוע, גרם לה להיפרד מבעלה, והיא נכנסה לטראומה. היו להם עשרה ילדים, משפחה הגונה שמתפרנסת בכבוד. מאז קלטתי שעיסוק לא מהימן וקיצוני בידע המיסטי יכול לגרום לנזקים נפשיים חמורים".

הדר למד פסיכולוגיה, רפואה אלטרנטיבית ומשחק, והוא מלמד את הילדים שלו שאין דבר כזה, קסמים. הדר: "הילדים יודעים שזה שטויות. אפילו הקטן, בן 7, מכיר את כל הטריקים של הקוסמים".

– מה אשתך אומרת על המופע?

"כשהתחנתני איתה חשבתי שרק במשפחה הטוניסאית שלה מאמינים במיסטיקה, כמו רוב הספרדים, עד שנוכחתי לדעת שסבתא שלי האשכנזיה שמה לאמא שלי המסות וכל מיני פטוקים נגד עין הרע במכונית החדשה".

– איך משתלבות האמונה הדתית שלך, יחס ההלכה למיסטי

קה והעיסוק שלך?

"השאלה היא אצל מי נמצא הידע. יש הבדל בין בנאדם ששם כיפה ומגבעת ונראה כמו רב, למקובל אמיתי, שנתון 22 שעות ביממה בלימוד תורה".

– אז הצרות מקובלים בשדרות או בבאר־שבע, שבהן מקב"ל לים קהל, הן לא יותר מתעשיית אשליות?

"נכון".

– לפסיכולוגים אתה מואמין?

"בוודאי. לכל מה שמוכה מרעית".

– מה אומרים השכנים על העיסוק שלך?

"אחד השכנים, שעסק במקצוע חופשי, ריאלי, סיפר לי שעזב את המקצוע והתחיל לעסוק ברפואה אנרגטית. שאלתי אותו מה הוא בדיוק עושה, והוא אמר שהוא יכול לרפא באמצעות גלגול נשמות. שאם למישהו, לדוגמה, יש נזלת כרונית, הוא חוזר לגלגוליו הקודמים, ורואה שלסבא שלו היתה נזלת גם כן. כשהסבא מת, הנזלת התגלגלה לתינוק הבא בתור שנוולד. הוא אמר לי: 'אתה כיהודי מאמין בגלגול נשמות, לא? אמרתי, 'מאמין, מאמין', והרמתי גבה. הוא סיפר גם שהוא מטפל בעזרת חוצנים".

– איזה מקום יש למופע בידור במגזר החרדי?

"תיאטרון הרי זה דבר מוקצה כגמריא, אבל היום אנחנו פותחים יותר את המגזר הזה. יש יותר ויותר דתיים חרדים שמגיעים להופעות, נהנים ומוחאים כפיים".

– טלפתיה במבט יהודי, ניב הדר במסגרת פסטיבל מספרי סיפורי ריב התישעני, במועדון של תיאטרון גבעתיים, רח' רמז 40, שלישי 19:00.